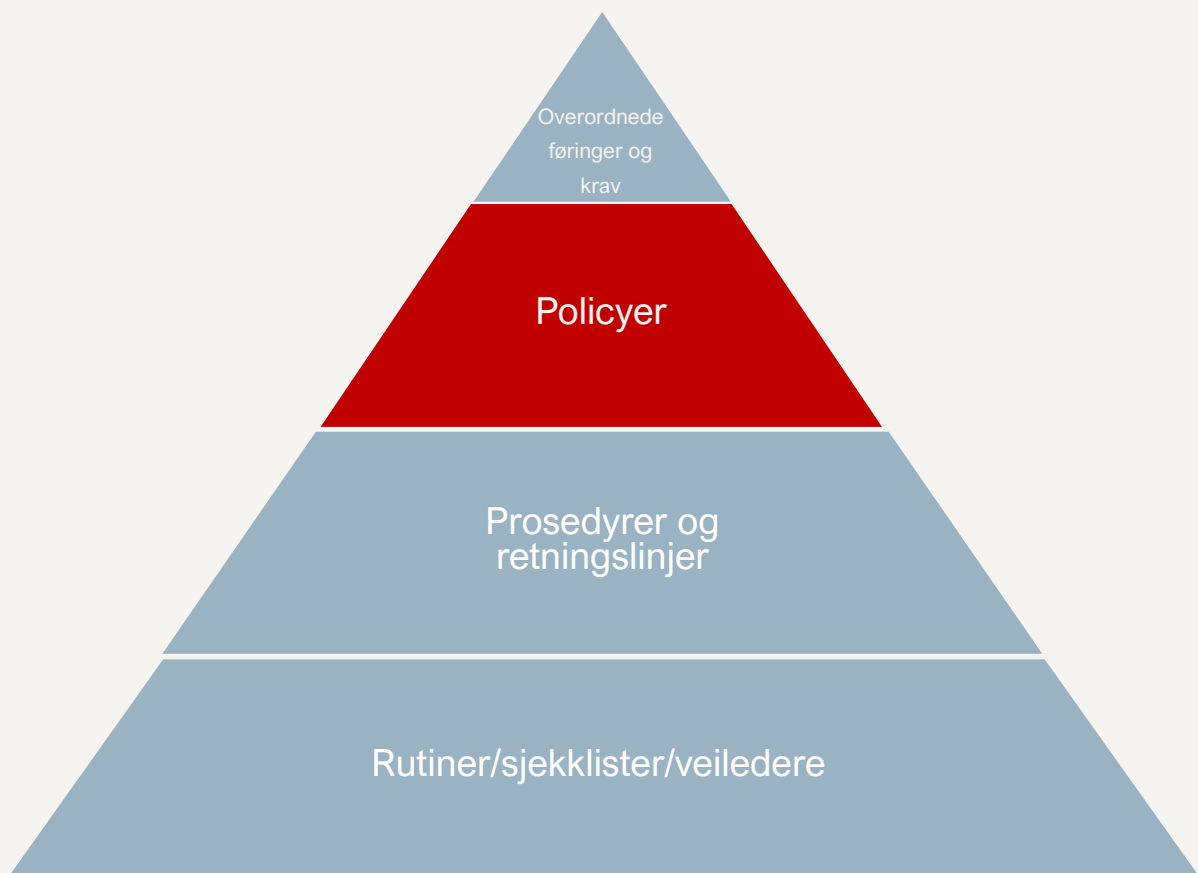

Dokumenttype	Gyldig fra	Overordnet styrende dokument	Versjon
Policy	16.06.2025	Policy for virksomhets- og risikostyring	1.5

Policy for Antihvitvask

Godkjent av:	Neste planlagte oppdatering:	Dokumenteier:	Kontaktperson:
Styret	Juni 2026	AHV-ansvarlig	AHV-ansvarlig

Policy for antihvitvask

Internt dokument

Tolga - Os Sparebank

Innholdsfortegnelse

Versjonsliste	3
Policy for Antihvitvask	4
1. Strategi og risikotoleranse	4
2. Operasjonalisering	5
2.1 Overordnet Policy	5
2.2 Underliggende rutiner	5
3. Organisering, roller og ansvar	5
3.1 Øverste ledelse	5
3.2 Hvitvaskingsansvarlig	6
3.3 Etterlevelsansvarlig	6
3.4 Avdelingsledere/områdeledere	6
3.5 Utkontraktering	7
4. Risikovurdering og rutiner	7
4.1 Virksomhetsinnrettet risikovurdering	7
4.2 Handlingsplan	8
4.3 Risikobaserte rutiner	8
5.0 Risikovurdering av nye produkter og tjenester	8
6.0 Kundetiltak og løpende oppfølging	9
6.1 Kundetiltak ved kundeetablering privat- og bedriftskunder	9
6.2 Høy risiko	10
6.3 Lav risiko	10
6.4 Løpende oppfølging	11
6.5 Frysforpliktelsene	11
6.6 Avvisning og avvikling av kunder	11
7.0 Undersøkelsesplikt, rapporteringsplikt og avsløringsforbud	12
7.1 Undersøkelsesplikt og rapporteringsplikt	12
7.2 Gjennomføring av mistenkelig transaksjon	12
7.3 Avsløringsforbud	12
8.0 Behandling av personopplysninger	13
8.1 Informasjon til kunden om behandling av opplysninger	13
8.2 Dokumentasjon og sletting	13
8.3 Deling av personopplysninger	13
9.0 Opplæring og intern kommunikasjon	13
10. Internkontroll	14

11. Vern mot negative reaksjoner ved rapporteringer. Varslingssystemer	14
12. Rapportering til styret	14

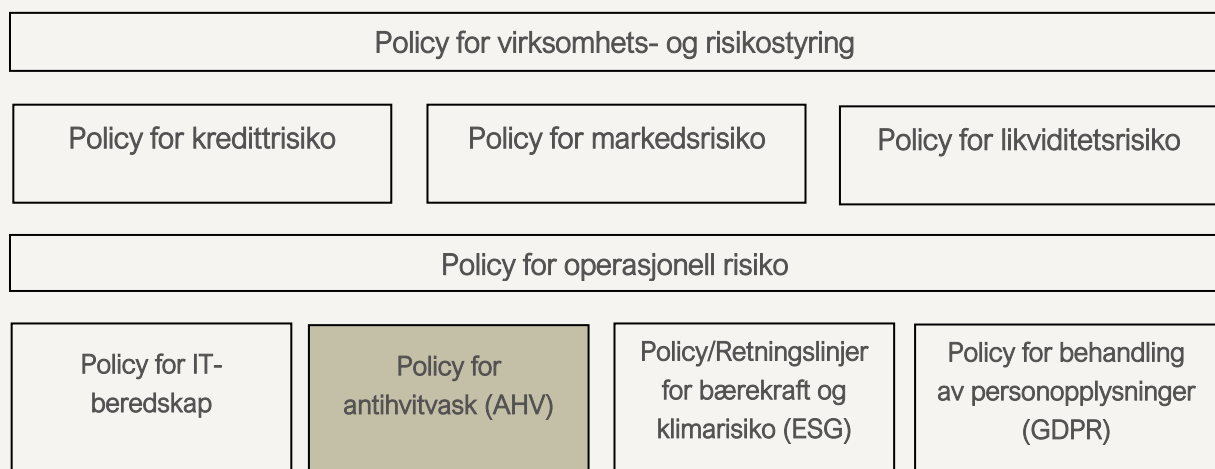
Versjonsliste

VERSJON	ENDRING	DATO	UTFØRT AV
1	Etablering av dokumentmal	2021	
1.1	Årlig oppdatering av mal i tråd med nye regulatoriske føringer, herunder endringer i hvitvaskingsforskriften med virkning fra 01.07.21 og 01.10.22. Foretatt mindre justeringer som følge av overføring av informasjon fra følgende underliggende rutiner: «Rutine for Hvitvaskingansvarlig», Rutine for utkontraktering og korrespondentbank» og «Rutine for risikovurdering av nye produkter og tjenester» til dette dokumentet(grønn tekst).	21.09.22	EY
1.2	Tilpasning til Tolga-Os Sparebank. Erstatte bankens tidligere policy fra 2022. Vedtatt av bankens styre 14.12.22.	11.12.22	IOSL
1.3	Årlig oppdatert av mal i tråd med nye regulatoriske føringer, herunder oppdatert veileder til hvitvaskingsloven (4/2022) og EBAs nye retningslinjer om de-risking med virkning fra 03.11.2023. Tilpasning til Tolga-Os Sparebank ihht. dette.	04.12.23	IOSL
1.4	Presisering av de ulike risikonivåene, sammenfallende ytterligere rammeverk. Eskalering av PEP/RCA og §4-10-land. Revisjon knyttet til screeninglister. Styrebehandlet og vedtatt 14.05.24.	22.03.24	IOSL
1.5	Årlig oppdatering av mal i tråd med nye regulatoriske føringer, herunder EBAs nye retningslinjer vedrørende kundeetablering uten personlig oppmøte. Styrebehandlet og vedtatt 16.06.25	26.05.25	IOSL

Policy for Antihvitvask

1. Strategi og risikotoleranse

Dette dokumentet gir en oversikt over Tolga-Os Sparebanks overordnede retningslinjer, herunder krav og rammer, knyttet til risiko for hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsbrudd i virksomheten. Håndtering av disse risikoene er en del av operasjonell risiko. Dokumentet er underordnet policy for virksomhets- og risikostyring, i likhet med policyer for de øvrige viktigste enkeltrisikoen, som illustrert i figuren nedenfor.

Med risiko for hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsbrudd forstås her risiko for at virksomheten kan misbrukes til hvitvasking, terrorfinansiering eller utsettes for brudd på sanksjoner, heretter kalt AHV-risiko. Risikoen omfatter konsekvensene for å bli utnyttet av kriminelle ved å bidra til å legalisere utbytte fra straffbare handlinger, bistå terrorister med å tilgjengelig gjøre midler til finansiering av terror eller bistå med å tilgjengelig gjøre eller skjule midler for personer som er underlagt sanksjoner. Risiko på området vil blant annet kunne materialisere seg i form av omdømmetap, direkte økonomisk tap, tap av konsesjon, straff, økonomiske sanksjoner eller/og ledelseskaraktere.

Virksomhetens risikoprofil er et resultat av virksomhetens overordnede strategi, rammer og krav på dette området. Styret har fastsatt en overordnet strategi for at AHV-restrisiko generelt skal være lav. Restrisiko vil si risiko etter implementerte tiltak.

Risikotoleransen er lav. Dette betyr at følgende forhold må på plass:

- Vi gjennomfører regelmessig risikovurdering og har implementert tiltak med intensitet og omfang som er tilpasset virksomhetens AHV-risiko og styrets risikotoleranse
- Vi har god kultur og forståelse som er innarbeidet i organisasjonen for å etterleve lovkrav knyttet til AHV-risikoen
- Vi har til enhver tid tilstrekkelig ressurser til rådighet for oppgavene
- Vi har sikret at rådgivere som skal utføre oppgavene har tilstrekkelig og riktig kompetanse
- Vi har etablert systemer og kontrollrutiner som sikrer effektiv etterlevelse og kontroll av etterlevelse
- Ved systematiske avvik eller feil, som isolert sett er store, skal dette rapporteres som brudd på styrets risikotoleranse.

2. Operasjonalisering

2.1 Overordnet Policy

Dette policydokumentet er vedtatt av styret¹, og kan kun endres av styret. Dokumentet beskriver overordnede lovkrav, styrets risikotoleranse og virksomhetens retningslinjer på et overordnet nivå. Revidering av dokumentet skal skje ved behov og minst én gang per år. Eventuelle avvik fra policyen skal rapporteres til styret.

2.2 Underliggende rutiner

Det skal utarbeides underliggende rutiner som bidrar med å operasjonalisere og effektivisere arbeidet med å forebygge og avdekke hvitvasking, terrorfinansiering, samt forebygge sanksjonsbrudd. Rutinene skal ivareta virksomhetens risiko identifisert i risikovurderingen, og skal vedtas av administrerende banksjef², som del av øverste ledelse. Se punkt 4.3 om risikobaserte rutiner.

3. Organisering, roller og ansvar

3.1 Øverste ledelse

Som øverste ledelse regnes styret og administrerende banksjef. Øverste ledelse har overordnet ansvar for etterlevelsen av hvitvaskingsloven, herunder sørge for:

- at det utpekes en person i ledelsen, Hvitvaskingsansvarlig, som har særskilt ansvar for å følge opp rutinene
- at det vedtas risikotoleranse for AHV-risiko
- at det vedtas en risikovurdering tilpasset virksomhetens art og omfang, og at denne holdes oppdatert
- at det utarbeides skriftlige rutiner som ivaretar virksomhetens identifiserte risiko og at disse holdes oppdaterte
- at det avsettes tilstrekkelig tid, ressurser og etableres systemer for å ivareta plikter iht. regelverket
- at rutinene er vedtatt på øverste nivå. Styret skal vedta overordnet policy, og administrerende banksjef kan vedta underliggende rutiner og AHV-ansvarlig vedtar arbeidsrutiner (som f.eks. rutiner for kundeetablering, rutiner for kontantinnskudd o.l.).

¹ Hvitvaskingsloven § 8 (4)

² Hvitvaskingsloven § 8 (4)

- at det skal gjennomføres internkontroll som sørger for at loven etterleves³

3.2 Hvitvaskingsansvarlig

Hvitvaskingsansvarlig i virksomheten er Ingebjørg-Oline Stavnebrekk Løhre og er del av virksomhetens ledelse⁴. Hvitvaskingsansvarlig har særskilt ansvar for at rutiner implementeres og etterleves av banken, herunder:

- igangsetting, gjennomføring og vedlikehold av risikovurdering av virksomheten
- etablere, vedlikeholde og følge opp virksomhetens gjeldende rutiner ihht. hvitvaskings- og sanksjonsregelverket
- ansvar for at løpende oppfølging blir igangsatt
- rapportering av mistenkelige forhold til myndighetene, Økokrim og PST
- administrasjon av SAS AML slik at virksomhetens egen risikovurdering blir ivaretatt
- administrasjon av og behandling av alarmer i overvåkningsklienten SAS AML
- godkjenne etablering av kundeforhold med kunder som er PEP og andre høyrisikokunder
- sikre dokumentasjon og ivaretagelse av personopplysninger
- gi råd og veilede virksomhetens ansatte i arbeidet med regelverket
- internopplæring
- rapportere til virksomhetens øvrige ledelse og styre
- vurdere hvorvidt det er avsatt tilstrekkelige ressurser til å ivareta regelverketansvar for at rutiner etterleves, jfr. dokumentet «Rutine for internkontroll og compliance» som beskriver hvordan etterlevelse testes.

Hvitvaskingsansvarliges skikkethet skal vurderes av banken⁵. Den hvitvaskingsansvarlige skal inneha tilstrekkelige erfaring og kompetanse for utøvelse av de lovpålagte plikter og ha myndighet til å fatte beslutninger i tråd med kravene i hvitvaskingsloven.

Den hvitvaskingsansvarlige skal få avsatt tilstrekkelig tid og ressurser til gjennomføring av risikovurdering, og til oppfølging og veiledning av ansatte som utøver oppgaver ihht regelverket.

Delegeringsvedtak

Administrerende Banksjef kan vedta delegering av utførelsen av plikter pålagt hvitvaskingsansvarlig. Ansaret kan ikke delegeres. Ved slik delegering skal det spesifiseres i særskilt vedtak hvilke oppgaver dette gjelder og hvem som kan utføre dem.

3.3 Etterlevelsesansvarlig⁶

Risikovurderingen av virksomhetens art og omfang tilsier at det ikke er behov for å utpeke en særskilt etterlevelsesansvarlig. Etterlevelsesansvarlig er en uavhengig kontrollfunksjon i andrelinjeforsvaret, og skal rapportere direkte til øverste ledelse ved styret.

3.4 Avdelingsledere/områdeledere

Avdelingsledere har førstelinjeansvaret for at regelverket blir etterlevd ihht. rutiner på sitt ansvarsområde.

³ Hvitvaskingsloven § 35 (1)

⁴ Hvitvaskingsloven § 8 (5)

⁵ Hvitvaskingsloven § 35 (2) b)

⁶ Hvitvaskingsloven § 35 (2) a)

3.5 Utkontraktering⁷

Banken skal løpende foreta kontroll av utkontraktert virksomhet for å vurdere at tjenesteleverandøren utfører oppgaven i henhold til hvitvaskingsloven, samt bankens rutiner. Det skal også foretas en vurdering av om utkontrakteringsavtalen er forsvarlig å opprettholde.

Distributører som utfører oppgaver på vegne av banken skal gjøres kjent med bankens risikovurdering og rutiner, og det skal foretas jevnlige kontroller for å sikre at etterlevelsen er tilfredsstillende iht bankens rutiner. Hvitvaskingsansvarlig har ansvar å påse at ledere innenfor forretningsområder det er inngått utkontrakteringsavtaler på, har gjennomført kontroll av distributøren når det gjelder etterlevelse og opplæring.

Der hvor deler av hvitvaskingsetterlevelsen er utkontraktert, skal det gjennomføres tilstrekkelig opplæring, og det skal vurderes om virksomheten har tilstrekkelig ressurser og kompetanse til å gjennomføre deler av hvitvaskingsoppfølgingen som virksomheten krever.

I avtalen må banken sikre muligheten for gjennomføring av tilsyn. Banken må også sikre seg mulighet til å si opp avtalen dersom de ikke lenger anser det forsvarlig at tjenesteleverandøren utfører de utkontrakterte oppgavene.

Utkontraktering medfører ikke unntak fra bankens ansvar for overholdelse av bestemmelser i eller i samsvar med hvitvaskingsloven. Tolga-Os Sparebank er fortsatt fullt ut ansvarlig for gjennomføring for den utkontrakterte tjenesten.

4. Risikovurdering og rutiner

4.1 Virksomhetsinnrettet risikovurdering⁸

Banken skal identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til sin egen virksomhet. Risikovurderingen skal tilpasses og gjennomføres ut fra virksomhetens art og omfang, og minimum inneholde type kunde, kundeforhold, kundegruppe, produkt, tjeneste, transaksjon, geografiske forhold og distribusjonskanaler. Videre skal risikoen vurderes før nye produkter, tjenester eller teknologi tas i bruk.

Risikovurderingen er utgangspunktet for hvordan banken innretter seg i etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket, og det skal følgelig være en rød tråd fra risikovurderingen, til hvordan rutinene er utformet, hvordan internopplæringen er lagt opp, hvordan systemer er satt opp og praksis for øvrig skal gjennomføres. Risikovurderingen identifiserer også mangler i rutiner og etterlevelse, som gir innspill til tiltak i handlingsplanen.

Banken skal videre vurdere sin risiko knyttet til brudd på internasjonale sanksjoner og nasjonale båndleggingsvedtak.

LOKALBANK har i samarbeid med bankene utarbeidet mal for risikovurdering og veiledning for fremgangsmåte. Malen er tilpasset strukturer og systemer i LOKALBANK slik at det skal være mer effektivt å ivareta risikoen i systemene. Malen benyttes som utgangspunkt for risikogjennomgangen i den enkelte virksomhet og skal beskrive virksomhetens egen konkrete risiko.

⁷ Hvitvaskingsloven § 23

⁸ Hvitvaskingsloven § 7

Risikovurderingen skal dokumenteres⁹, og gjennomføres årlig eller oftere dersom det er nødvendig ut ifra endringer i risikobildet (Nasjonal risikovurdering er obligatorisk input til revisjon av risikovurderingen).

4.2 Handlingsplan

Handlingsplanen beskriver tiltak for alle forhold der det i risikovurderingen eller i internkontrollen er identifisert mangler eller avvik, eller der virksomheten av andre årsaker finner grunn til å gjennomføre forbedrede tiltak, f.eks. av effektiviseringshensyn.

Det skal settes opp detaljert plan for tiltakene, frister for gjennomføring og hvem som har ansvar for gjennomføringen.

4.3 Risikobaserte rutiner¹⁰

Det skal utarbeides skriftlige risikobaserte rutiner som bidrar til å operasjonalisere og effektivisere arbeidet med å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering, samt forebygge sanksjonsbrudd. Rutinene skal ivareta virksomhetens risiko identifisert i risikovurderingen, og dette gjøres ved at omfang, intensitet og detaljeringsgrad vil være mer omfattende der risikoen er stor.

Rutinene skal ivareta overordnede krav som følger av denne policyen og skal beskrive:

- Gjennomføring av virksomhetsinnrettet risikovurdering, herunder også risikovurdering av nye produkter, tjenester og ny teknologi
- Forenklede, medium og forsterkede kundetiltak, herunder eventuelle korrespondentforbindelser og håndtering av politisk eksponerte personer
- Risikoklassifisering av kunder
- Løpende oppfølging, herunder av transaksjoner
- Avvising og avviking av kundeforhold og transaksjoner iht. hvitvaskingsloven
- Når og hvordan det skal gjennomføres undersøkelser av mistenkelige forhold, herunder gjennomføring av mistenkelige transaksjoner
- Rapportering til Økokrim
- Bruk og håndtering av eventuelle støtteverktøy, herunder risikoscoringsmodeller, PEP-lister
- Bruk og håndtering av elektroniske overvåkingssystem
- Bruk og håndtering av tekniske løsninger i kundeetableringsprosessen
- Utkontraktering og tredjepartskontroll
- Informasjonsdeling, herunder delingsadgang og avsløringsforbud
- Behandling og lagring av personopplysninger, herunder dokumentasjon og sletting
- Opplæring og intern kommunikasjon
- Internkontroll
- Egnethetsvurderinger av hvitvaskingsansvarlig og etterlevelsesansvarlig
- Rapportering til styret
- Detaljert instruks for hvitvaskingsansvarlig

5.0 Risikovurdering av nye produkter og tjenester

Banken skal risikovurdere nye produkter/tjenester iht hvitvaskingsregelverket i forbindelse med bankens beslutning om å tilby et nytt produkt eller en ny tjeneste. Nye produkter og tjenester skal risikovurderes før

⁹ Hvitvaskingsloven § 7 (5)

¹⁰ Hvitvaskingsloven § 8

de lanseres. Risikoen er potensielt høyere fordi banken har manglende erfaring med produktets eller tjenestens sårbarheter.

Banken skal utarbeide rutiner og opplæringsplan som ivaretar opplæring av egne ansatte og eventuelle oppdragsgivere. Dette oppdateres i bankens «Opplæringsrutine».

Banken skal etablere kontrollrutiner i forbindelse med innføring av det nye produktet/tjenesten og de nødvendige kontroller skal oppdateres i bankens «Rutine for kontrolltiltak» og «Kontrollmatrise».

6.0 Kundetiltak og løpende oppfølging

6.1 Kundetiltak ved kundeetablering privat- og bedriftskunder¹¹

Kundetiltak skal gjennomføres før¹² kunden kan ta virksomhetens produkter og tjenester i bruk (etablering av kundeforholdet), før gjennomføring av transaksjon større enn kr 100 000 utenfor etablert kundeforhold, kr 8 000 eller større ved transaksjon i virtuell valuta, eller ved mistanke om hvitvasking, terrorfinansiering eller sanksjonsbrudd.

Kunden skal fylle ut kundeerklæringsskjema, og risikoklassifiseringssystemet i SAS AML eller Kundesjekk.no skal benyttes og er et hjelpemiddel for å fastsette kundens risikoprofil. Systemet er tilpasset risikovurderingen, og skal fange opp kunder med høyere risiko som virksomheten skal vurdere manuelt før etablering. Rutinene beskriver hvilke ytterligere tiltak som skal benyttes dersom risikoen er høy.

Kundetiltak¹³ for kunder på medium (RKL2) risikonivå er:

- registrering av opplysninger
- bekrefte kundens identitet på grunnlag akseptert legitimasjon for fysiske og juridiske personer
- bekrefte disponentens identitet
- identifisering av reelle rettighetshavere og gjennomføre tiltak for å forstå eierskaps- og kontrollstrukturen i kunden
- identifisering av om kunden, disponent eller reell rettighetshaver, eller deres nære familiemedlem eller kjente medarbeider, er PEP
- innhente og vurdere informasjon om kundeforholdets formål og tilsiktet art
- screene kunder, disponenter og reelle rettighetshavere mot terror- og sanksjonslister

Særlig om kundeetablering uten personlig oppmøte¹⁴

I tilfeller hvor det benyttes elektroniske løsninger eller tredjeparter for kundeetablering må følgende krav oppfylles:

- Det må utarbeides interne rutiner som beskriver i hvilke tilfeller det benyttes automatiske løsninger og i hvilke tilfeller løsningen ikke kan benyttes
- Beskrive krav til risikovurderinger og tester som må gjennomføres før løsningen tas i bruk
- Løsningen må følges opp løpende for å verifisere tilstrekkelig datakvalitet og funksjonalitet. Hyppigheten av den løpende oppfølgingen må spesifiseres
- Det må gjennomføres internkontroller

¹¹ Hvitvaskingsloven kap. 4

¹² Hvitvaskingsloven § 11

¹³ Hvitvaskingsloven §§ 12, 13 og 14

¹⁴ Retningslinjer fra EBA om kundeetablering utan personleg oppmøte trer i kraft 2. oktober 2023 – finanstilsynet.no

- Nødvendig informasjon ved identifisering av fysiske og juridiske kunder må innhentes. Ved lagring må innhentet informasjon være lesbar
- Det må verifiseres at kopi av legitimasjon er pålitelig
- IKT- og sikkerhetsrisiko må håndteres
- Dersom det oppdages feil i systemet må alle rammede kundeforhold gjennomgås

6.2 Høy risiko¹⁵

Hvilke kunder som vurderes å ha høy risiko skal identifiseres som en del av den årlige virksomhetsinnrettede risikovurderingen, i tillegg til å hensynta spesifikke krav definert i hvitvaskings- og sanksjonsregelverket. I den virksomhetsinnrettede risikovurderingen skal det identifiseres hvilke forhold, eller kombinasjoner av forhold, som medfører at en kunde har høy risiko, og hvilke tiltak som skal gjennomføres.

Lovpålagte kriterier som medfører at kunder skal settes til høy risiko (RKL3) og forsterket kontroll:

Politisk eksponert person¹⁶

Nasjonale og internasjonale politisk eksponerte personer skal være underlagt forsterkede kundetiltak. Dette gjelder også nærstående til politisk eksponerte personer (RCA). Disse kundene skal onboardes etter at AHV-funksjonen er konsultert. PEP-vurdering i forbindelse med løpende oppfølging av disse personene skal eskaleres «et nivå opp».

Sanksjonerte- og høyrisikoland¹⁷

Tolga-Os Sparebank skal etablere en liste over regioner og land som innebærer høy risiko for hvitvasking, terrorfinansiering og brudd på handelssanksjoner. Kunder og transaksjoner med tilknytning til disse landene skal være underlagt forsterkede kundetiltak. Hvilke kundetiltak som skal gjennomføres skal være i tråd med hvitvaskingsforskriften § 4-10 og konkretiseres i rutine for kundetiltak og undersøkelser.

Kilder for disse listene er hvitvaskingsforskriften § 4-10, EU, FN, OFAC og FATF, samt virksomhetens egne vurderinger av høyrisikoland.

Kunder tilknyttet land etter hvitvaskingsforskriften § 4-10 skal eskaleres og konsulteres AHV-funksjonen ved løpende oppfølging.

6.3 Lav risiko

Forenklede tiltak kan gjennomføres dersom det er lav risiko¹⁸ for hvitvasking og det ikke er mistanke om brudd på regelverket. Forenklede tiltak innebærer at krav om bekreftelse av reelle rettighetshaveres identitet, personer som har rett til å handle på vegne av kunden og disponenter kan lempes. Det samme gjelder kravet til å innhente og vurdere nødvendige opplysninger om kundeforholdets formål og tilsiktede art.

Forenklede tiltak kan benyttes ihht. vurdering av lav risiko (RKL1) i risikovurderingen. Vurderingene som ligger til grunn må være rimelige, konkrete og dokumentbare.

¹⁵ Hvitvaskingsloven §§ 17, 18 og 19, hvitvaskingsforskriften §§ 4-9 og 4-10

¹⁶ Hvitvaskingsloven §§ 2 f), g) og h) og 18

¹⁷ Hvitvaskingsloven § 17 jf hvitvaskingsforskriften § 4-10

¹⁸ Hvitvaskingsloven § 16, og hvitvaskingsforskriften §§ 4-6, 4-7

6.4 Løpende oppfølging¹⁹

Virksomheten skal følge opp kundeforholdet løpende i samsvar med kundens risikoprofil. Oppfølgingen skal blant annet omfatte å overvåke at transaksjoner som utføres i kundeforholdet er i samsvar med innhentede opplysninger om kunden, kundens virksomhet og risikoprofil, midlenes opprinnelse og kundeforholdets formål og tilsiktede art.

Oppdatering av informasjon om kunden

Banken skal holde dokumentasjon, kundeopplysninger og vurderinger oppdaterte i henhold til den risikoen de er vurdert å ha. Det vil si at kunder med høy risiko skal ha en mer intensiv oppfølging enn kunder på medium (RKL2) risikonivå.

Høyrisikokunder skal ha oppdatert gjennomgang årlig eller når endringer i kundeforholdet tilsier dette.

Kunder med medium (RKL2) risikonivå skal ha oppdatering hvert tredje år eller når endringer i kundeforholdet tilsier dette.

Kunder med lavt (RKL1) risikonivå skal ha oppdatering hvert tredje år eller når endringer i kundeforholdet tilsier dette.

Transaksjonsovervåking²⁰

Virksomheten har etablert et elektronisk overvåkingssystem, SAS AML, som overvåker kundenes transaksjoner. Det elektroniske filteret skal settes opp basert på virksomhetsinnrettet risikovurdering, slik at det vil bli generert alarmer ihht. eksempelvis kundens risikoprofil, geografiske forhold, uvanlig aktivitet og type transaksjoner som er vurdert å indikere høy risiko. Alarmer i transaksjonsklienten genereres daglig og skal behandles og vurderes løpende. Det skal aldri ligge ubehandlede alarmer lengre enn 2 bankdager.

Screening av kundedatabasen²¹

Virksomheten skal daglig screene kunder, disponenter og reelle rettighetshavere mot siste versjon av terror- og sanksjonslister, samt nasjonale båndleggingsvedtak. SAS AML benyttes for den daglige screeningen og benytter lister levert av Dow Jones, som er basert på bl.a. listene til EU, OFAC, FN, FATF og OECD.

6.5 Frysforpliktelsene²²

Ved reelle treff på offentlige terror- og sanksjonslister eller nasjonale båndleggingsvedtak skal kundeforholdet umiddelbart fryses eller transaksjonen stoppes, og forholdet skal rapporteres til myndighetene. Dersom det oppstår usikkerhet ved om det er et reelt treff eller om det er et «falskt positiv» skal banken også fryse midlene eller transaksjonene inntil dette er avklart.

6.6 Avvisning og avvikling av kunder²³

Dersom kundetiltak i kundeetableringen eller i løpende oppfølging ikke kan gjennomføres skal kunden avvises, transaksjonen ikke gjennomføres eller kundeforholdet avvikles. Banken kan gjennomføre delvis

¹⁹ Hvitvaskingsloven § 24

²⁰ Hvitvaskingsloven § 38

²¹ Finanstilsynet: «Veiledning om frysbestemmelser»

<https://www.finanstilsynet.no/contentassets/1828b456abd948a19e3464c471c3c6f5/finansielle-sanksjoner-veiledning-om-frysbestemmelsene.pdf>

²² Se fotnote 17

²³ Hvitvaskingsloven §§ 21 og 24 (4) og hvitvaskingsforskriften § 4-13 og § 4-14

avvikling av kundeforholdet, ved å begrense eller sperre konkrete produkter og tjenester til de kundetiltak som ikke lar seg gjennomføre, jf. Hvitvaskingsforskriften § 4-13.

For avvikling av grunnleggende tjenester skal det foreligge en skriftlig begrunnelse. Vurderingen skal lagres i henhold til hvitvaskingsloven § 30.

Ved avvikling av kundeforhold skal midler som hovedregel tilbakeføres tilbake til kunden. Der kundeforhold er besluttet avviklet kan banken midlertidig sperre midlene frem til kunden gir tilstrekkelig informasjon til å utføre kundetiltak eller om hvordan midlenes skal tilbakeføres. Dersom utbetaling av midler ved kundeavvikling utgjør hvitvaskings- eller terrorfinanseringsrisiko, kan banken nekte å gjennomføre utbetalingen.

Det er ikke adgang til å avvise kunder som på generelt grunnlag innebærer høy risiko (såkalt de-risiking). Virksomheten har kontraheringsplikt og et ansvar for finansiell inkludering, som innebærer å gi grunnleggende bank- og forsikringstjenester. Avviklingsvedtaket må være basert på en konkret vurdering opp mot kravet til finansiell inkludering. Dersom kundeforholdets formål og omfang oppfattes illegitimt og transaksjonene er av en slik art at løpende oppfølging ikke kan gjennomføres, kan kundeforholdet avvikles med bakgrunn i hvitvaskingslovens § 24 og 21. Vedtaket skal dokumenteres.

7.0 Undersøkelsesplikt, rapporteringsplikt og avsløringsforbud

7.1 Undersøkelsesplikt og rapporteringsplikt²⁴

Ved mistanke om at en transaksjon eller andre forhold har tilknytning til utbytte av en straffbar handling, mistanke om handlinger relatert til terror eller brudd på sanksjoner, skal det iverksettes undersøkelser. Terskel for å iverksette undersøkelse skal være lav. Dersom undersøkelsene ikke fører til at mistanken blir avkreftet, skal relevante opplysninger i saken oversendes til hvitvaskingsansvarlig, som foretar ytterligere undersøkelser og beslutter om det er grunnlag for å rapportere til myndighetene.

Resultatene av alle undersøkelsene skal dokumenteres.

7.2 Gjennomføring av mistenkelig transaksjon²⁵

Virksomheten skal ikke gjennomføre en mistenkelig transaksjon før Økokrim er underrettet. Dersom Økokrim ikke foretar seg noe for å stoppe transaksjonen, er underretningen, sammen med en rapport om mistenkelig forhold til Økokrim, straffrihetsgrunn for virksomheten iht hvitvaskingsloven, samt straffelovens bestemmelser om heleri.

Dersom transaksjonen er umulig å stoppe skal Økokrim varsles umiddelbart etter at transaksjonen er gjennomført.

7.3 Avsløringsforbud²⁶

Kunder eller tredjepersoner skal ikke gjøres kjent med at det foretas undersøkelser eller at det er gitt opplysninger til myndighetene.

Første avsnitt er ikke til hinder for forsøk på å få en kunde til å avstå fra å begå en ulovlig handling.

²⁴ Hvitvaskingsloven §§ 25 og 26

²⁵ Hvitvaskingsloven § 27

²⁶ Hvitvaskingsloven § 28

8.0 Behandling av personopplysninger

8.1 Informasjon til kunden om behandling av opplysninger²⁷

Kunden skal før kundeforholdet etableres eller transaksjonen gjennomføres informeres om at opplysninger blir behandlet i samsvar med hvitvaskingsregelverket.

8.2 Dokumentasjon og sletting²⁸

Banken skal registrere og lagre dokumenter og opplysninger knyttet til gjennomføring av kundetiltak. Dette gjelder også dokumentasjon knyttet til kundetiltak utført av andre enn virksomheten selv, dersom ikke noe annet er fastsatt i utkontrakteringsavtalen.

Lagringen skal skje på en betryggende måte, og som muliggjør raske og fullstendige svar på forespørsler fra myndighetene.

Dokumentasjon skal lagres, og holdes tilgjengelig for myndighetene i fem år etter at kundeforholdet opphørte eller transaksjonen ble gjennomført. Dersom kundeforholdet ved avslutningen var underlagt forsterkede kundetiltak skal dokumentene og opplysningene lagres i 10 år (Forlenget lagringstid). Informasjonen kan også i denne perioden benyttes av virksomheten i forbindelse med en eventuell reetablering av kundeforholdet ut ifra en vurdering av berettiget interesse.

Informasjon innhentet i forbindelse med opprettelse av et kundeforhold som ikke ble etablert (potensiell kunde) slettes etter to år. Det er vurdert at virksomheten i lagringstiden har berettiget interesse til å benytte denne informasjonen i forbindelse med en eventuell reetablering av kundeforholdet.

8.3 Deling av personopplysninger²⁹

Virksomheten kan utveksle personopplysninger med virksomheter i forbindelse med utkontrakteringsavtale.

Banken skal oversende opplysninger til Økokrim, enten i forbindelse med en rapportering av et mistenkelig forhold eller dersom Økokrim ber om informasjon uavhengig av om banken av eget tiltak har oversendt opplysninger om forholdet.

Banken kan uten hinder av taushetsplikt utveksle informasjon med andre rapporteringspliktige som ledd i nærmere undersøkelser av mistanke ihht hvitvaskingsloven.

Avsløringsforbudet gjelder ikke ved rapportering til myndighetene eller ved utveksling av informasjon med andre rapporteringspliktige i tråd med hvitvaskingsloven for å oppfylle undersøkelsesplikten.

Opplysninger som har tilknytning til undersøkelser eller rapportering av mistenkelig transaksjon eller forhold er unntatt fra kundens innsyn etter personopplysningsloven.

9.0 Opplæring og intern kommunikasjon³⁰

Alle virksomhetens ansatte, herunder styret og midlertidige ansatte, samt distributører som utfører oppgaver på vegne av virksomheten, skal ha tilpasset opplæring om hvitvaskings- og sanksjonsregelverket og

²⁷ Hvitvaskingsloven § 33

²⁸ Hvitvaskingsloven § 30

²⁹ Hvitvaskingsloven §§ 31 og 32

³⁰ Hvitvaskingsloven § 36

virksomhetens risikovurdering. Dersom det avdekkes forhold i risikovurderingen og internkontrollen som viser ikke tilfredsstillende etterlevelse, skal dette følges opp i opplæringen.

Styret skal ha opplæring i grunnleggende kompetanse knyttet til hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsforpliktelser, samt hvilken betydning risikoen på området og egen risikovurderingen har for virksomheten. Dette gjøres sammen med årlig gjennomgang av risikovurdering, ved revidering av denne policyen eller oftere dersom utvikling på områder tilsier dette.

Alle ansatte skal årlig gjennomføre grunnleggende AHV-opplæring.

Ansatte skal årlig ha nødvendig spesialistopplæring, herunder om virksomhetens egen risiko og tilknyttede risikobaserte rutiner, ihht til de oppgavene de skal utføre.

Hvitvaskingsansvarlig, eller den som har fått delegert oppgaver som operativ hvitvaskingsansvarlig, skal gjennomføre AHV-internsertifisering, samt holde seg oppdatert på regelverket, trender og annen utvikling på området.

Hvitvaskingsansvarlig skal orientere ansatte og ledelsen løpende om endringer i regelverket, trender og utviklingstrekk.

Internopplæringen skal dokumenteres.

10. Internkontroll³¹

Banken skal gjennomføre faste internkontrolltiltak for å sikre tilfredsstillende etterlevelse av viktige krav i regelverket. Videre skal det etableres kontroller av tiltak som er på årets handlingsplan.

Banken har ikke internrevisor.

11. Vern mot negative reaksjoner ved rapporteringer.

Varslingssystemer³²

Virksomheten skal sikre at ansatte som undersøker og rapporterer om mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering er vernet mot å bli eksponert for trusler eller fiendtlige handlinger, herunder at ansattes anonymitet sikres.

Det vurderes at virksomhetens ordinære retningslinjer om interne varslinger oppfyller ansattes vern mot gjengjeldelse også for varslinger knyttet til hvitvaskingsregelverket.

12. Rapportering til styret

Styret skal årlig, eller oftere dersom det er nødvendig, ha rapport om virksomhetens risiko og handlingsplan, samt få fremlagt denne policyen for eventuelle revideringer.

³¹ Hvitvaskingsloven § 35 (1)

³² Hvitvaskingsloven § 37

Styret skal ha kvartalsvise nøkkeltall vedrørende risikoen i virksomheten og fremdriften av handlingsplanen.

Hvitvaskingsansvarlig skal rapportere følgende til virksomhetens styre og ledelse:

- Årlig risikorapport
 - Oppsummerer risikovurderingen
 - Beskrivelse av interne og eksterne risikodrivere som er relevant for virksomheten, risikomatrisen som beskriver dette inngår som vedlegg til risikorapporten
 - Handlingsplan
- Kvartalsvis risikorapport
 - Antall kunder uten risikoklassifisering
 - Antall høyrisikokunder og PEP
 - Porteføljens geografiske fordeling for hhv bedrifts- og privatkunder
 - Transaksjoner til og fra høyrisikoland og embargoland
 - Antall treff i SAS AML
 - Antall treff i SAS AML som er undersøkt
 - Antall meldinger om mistenkelig transaksjon som er sendt til Økokrim
 - Oppsummering og status ihht. handlingsplan
- Løpende ad-hoc-rapportering
 - Ved vesentlig hendelser innenfor AHV-området som kan ha påvirkning på banken